

POSTANOWIENIE

25 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 25 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku P. S.

z udziałem K. S.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej P. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z 6 grudnia 2022 r., XXVII Ca 2013/19,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. zasądza od wnioskodawcy P. S. na rzecz uczestniczki postępowania K. S. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia wnioskodawcy odpisu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. – stosowanego odpowiednio w związku z art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym – wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 6 grudnia 2022 r., sygn. akt XXVII Ca 2013/19, zostało zaskarżone w części, tj. w punktach 1, 2, 3 i 4 oraz 6, skargą kasacyjną przez wnioskodawcę P. S., który w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, mianowicie art. 45 § 1 k.r.o. i art. 805 § 1 k.c. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na to, że jest ona oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. z uwagi na oczywiste naruszenie art. 45 § 1 k.r.o. i art. 805 § 1 k.c.

Ponadto, piśmie z 7 czerwca 2023 r., skarżący odwołując się do uchwały Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r. w sprawie III PZP 6/22, podniósł, że postępowanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie dotknięte jest nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c., gdyż zaskarżone postanowienie zostało wydane 6 grudnia 2022 r. w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Taki sposób rozpoznania sprawy w drugiej instancji – zdaniem skarżącego –

ograniczył jego prawo do sprawiedliwego procesu i stanowi o nieważności postępowania na wskazanej podstawie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji w kontekście powołanej przez skarżącego uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – zasady prawnej z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, należy stwierdzić, że wbrew argumentacji skarżącego brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym w Warszawie na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z rozpoznaniem sprawy przez ten Sąd w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 powołanej ustawy z dnia 2 marca 2020 r. W uchwale składu siedmiu sędziów z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023, nr 10, poz. 104) – której nadano moc zasady prawnej – Sąd Najwyższy faktycznie uznał, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego, ukształtowanym na podstawie art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm., dalej jako: „ustawa COVID-19”), ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Należy jednak zwrócić uwagę na istotny aspekt tej uchwały pominięty przez skarżącego. Sąd Najwyższy, nadając uchwale moc zasady prawnej, ustalił, że przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia i wiąże z oceną skutków orzeczeń wydanych po dniu 26 kwietnia 2023 r. w składach jednoosobowych, gdy w świetle Kodeksu postępowania cywilnego w związku z art. 45 Konstytucji RP właściwy był skład kolegialny, co oznacza, że miała ona działać na przyszłość. Wyjaśniono w niej też przyczyny, z jakich postanowiono znieść wsteczne skutki dokonanej wykładni. Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie zapadło 6 grudnia 2022 r., zatem przed dniem podjęcia wskazanej uchwały. Przed podjęciem tej uchwały, czyli przed 26 kwietnia 2023 r., ta kwestia była również badana przez Sąd Najwyższy. Okresu wcześniejszego dotyczy postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2022 r., III CZP 77/22 (niepubl.),

w którym przyjęto, że dokonane odstępstwo od zasady kolegialności składów ugruntowanych w postępowaniach odwoławczych dokonane w ustawie COVID-19 nie jest równoznaczne z naruszeniem art. 45 ust. 1 Konstytucji. W kontekście zasad konstytucyjnych, ingerencja ustawodawcy w tę zasadę w czasie zagrożenia epidemiologicznego nie jest zatem z zasady niedopuszczalna i nie skutkuje *a priori* nieważnością postępowania (zob. też wydane w ostatnim czasie postanowienia Sądu Najwyższego w tym zakresie m.in.: z 31 stycznia 2024 r., I CSK 5804/22, niepubl., z 15 lutego 2024 r., I CSK 413/23, niepubl. i z 11 kwietnia 2024 r., I CSK 1092/23, niepubl.). Wydanie w sprawie orzeczenia przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID-19 nie może więc *in casu* stanowić samoistnej podstawy do stwierdzenia nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c., co byłoby przesłanką określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i którą Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Ustosunkowując się natomiast do przywołanej przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, trzeba wskazać, że zachodzi ona wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa

materiałnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.). Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07, niepubl.).

Pierwsza kwestia powołana w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dla wykazania oczywistej zasadności skargi z powodu naruszenia art. 45 § 1 k.r.o. dotyczy stanowiska skarżącego, że uczestniczka – wbrew stanowisku zajętemu przez Sąd drugiej instancji - nie dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny, co wynika z jej oświadczenia zawartego w § 2 aktu notarialnego z 22 kwietnia 2005 r. o nabyciu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr [...] przy ul. [...] w W. do majątku wspólnego. Skarżący, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ograniczył się jednak do samego stwierdzenia, że z wyżej podanej przyczyny skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona oraz że doszło do oczywistego naruszenia wyżej powołanego przepisu. Tymczasem skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w celu wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać w drodze wyводу prawnego z odwołaniem się do przyjmowanej wykładni art. 45 § 1 k.r.o. w orzecznictwie sądów czy też w doktrynie prawa kwalifikowany charakter uchybienia popełnionego przez Sąd drugiej instancji. Skarżący, wskazując na błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 45 § 1 k.r.o., dotyczącego obowiązku zwrotu wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty lub obowiązku zwrotu wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, kwestionuje w istocie ustalenia faktyczne sądu *meriti* dotyczące kwestii dokonania przez uczestniczkę nakładu na nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr [...] położonego w W. przy ul. [...] – z jej majątku osobistego. W uzasadnieniu wniosku, odwołując

się do oświadczenia uczestniczki złożonego w akcie notarialnym z 22 kwietnia 2005 r., które według skarżącego brzmi *„Uczestniczka jednak zdecydowała się dobrowolnie i nieodpłatnie przenieść ten udział z majątku osobistego do majątku wspólnego małżonków, zamieszczając w akcie notarialnym w akcie notarialnym z dnia 22 kwietnia 2005 roku oświadczenie, że nabywa je do małżeńskiego majątku wspólnego.”*. To, że uczestniczka poniosła nakład w wysokości 200 000 zł z jej majątku odrębnego (w obecnym brzmieniu – osobistego) na zakup przedmiotowego lokalu zostało w sposób jednoznaczny – w zakresie ustaleń faktycznych – rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy, a następnie podzielone przez Sąd Okręgowy. Ustalenia Sądu Okręgowego, stosownie do brzmienia art. 398¹³ § 2 k.p.c., są wiążące dla Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. Tym samym – w świetle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd drugiej instancji - twierdzenia skarżącego nie mogą stanowić skutecznej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Abstrahują one bowiem od kontekstu faktycznego sprawy poddanej pod osąd Sądowi drugiej instancji, a tym samym ich ewentualne merytoryczne rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy pozostaje bez bezpośredniego przełożenia na ocenę prawidłowości zaskarżonego postanowienia. Podkreślić bowiem należy, iż podstawą oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego przez Sąd Najwyższy jest stan faktyczny stanowiący podstawę wydania orzeczenia zaskarżonego skargą kasacyjną, którym w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c., związany jest Sąd Najwyższy, a nie stan faktyczny, który zdaniem strony skarżącej powinien zostać ustalony w sprawie.

Niezależnie od tych, czysto formalnych i proceduralnych argumentów stanowisko skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z powodu naruszenia art. 45 § 1 k.r.o. z przyczyny wskazanej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest również uzasadnione z perspektywy materialnoprawnej uwzględniającej wykładnię art. 45 k.r.o. przyjmowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przyjmuje się w nim, że nakłady i wydatki, o których mowa w art. 45 k.r.o., obejmują wszystkie przysporzenia na rzecz jednej masy majątkowej, dokonane z uszczerbkiem dla drugiej masy majątkowej (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 15 września 2004 r., III CZP 46/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 152). W postanowieniu z 2 października 2008

r., II CSK 203/08 (niepubl.) Sąd Najwyższy, dzieląc tę definicję wskazał, że art. 45 k.r.o. posługując się pojęciami „nakładów” i „wydatków” nie określa ich desygnatów. Wskazał też, iż podstawą przysporzenia może być czynność faktyczna, jak i jakiekolwiek inne zdarzenie np. czynność prawna. Zastosowanie art. 45 k.r.o. będzie wyłączone wówczas, gdy dochodzi do przesunięć przedmiotów majątkowych wskutek zawarcia małżeńskiej umowy majątkowej. Wymaga to jednak wykazania, że pomiędzy małżonkami doszło do zawarcia umowy, w wyniku rozszerzono skład majątku wspólnego o składniki wchodzące wcześniej do majątku osobistego jednego z małżonków. O ile więc rozszerzenie wspólności majątkowej o składnik stanowiący majątek osobisty jest możliwe, to *in casu*, po skonfrontowaniu twierdzeń skarżącego z ustaleniami poczynionymi w sprawie przez Sąd drugiej instancji, należy stwierdzić, że z tych ustaleń nie wynika, a nawet nie było twierdzenia o dokonaniu takiej czynności przez uczestniczkę w akcie notarialnym z 22 kwietnia 2005 r. W skardze kasacyjnej brak jest również odpowiedniego zarzutu, tj. naruszenia art. 65 k.c. dokonania przez Sąd drugiej instancji błędnej wykładni umowy zawartej z 22 kwietnia 2005 r. o nabyciu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr [...] przy ul. [...] w W., z której treści wnioskodawca wywodzi niewyartykułowany w niej *expressis verbis* zamiar uczestniczki „dobrowolnego i nieodpłatnego przesunięcia przypadającej do majątku osobistego uczestniczki części tego prawa z majątku osobistego uczestniczki do majątku wspólnego małżonków”. Natomiast w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto w podobnych okolicznościach faktycznych, jakie ustalono w sprawie, że dochodzi do nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny wówczas, gdy na nabycie nieruchomości wspólnej przeznaczono określoną kwotę z majątku osobistego jednego z małżonków (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2019 r., V CSK 370/18, OSNC 2021, nr 4, poz. 27). W orzeczeniu tym odnośnie do wyżej wskazanego zagadnienia odwołano się także do innych orzeczeń Sądu Najwyższego - tj. uchwały z 3 października 1969 r., III CZP 71/69, OSNCP 1970, nr 6, poz. 99, oraz postanowienia z 2 października 2008 r., II CSK 203/08, niepubl. – w których wskazano też mechanizm rozliczenia tych nakładów. Konkludując, skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń

wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W konsekwencji przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. z powodu naruszenia art. 45 k.r.o. nie została wykazana.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie wykazuje również oczywistej zasadności tej skargi w związku z zarzutem naruszenia art. 805 § 1 k.c. z powodu nieuwjęcia w składzie majątku wspólnego objętego podziałem wierzytelności w kwocie 40 531,33 zł z tytułu polisy Ubezpieczenia Młodzieżowego nr [...] w N. S.A. Odnosząc się do tego aspektu sprawy należy przypomnieć, że według wiążących Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym ustaleń Sądu drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) we wrześniu 1998 r. K. S. zawarła umowę Ubezpieczenia Młodzieżowego nr [...], która została rozwiązana na jej wniosek w dniu 9 grudnia 2016 r., a więc już po ustaniu wspólności ustawowej (wyrok rozwiązujący małżeństwo przez rozwód uprawomocnił się 12 listopada 2016 r.). Według tej umowy uposażonym był syn stron – H. S.. Miesiąc przed pełnoletnością syna uczestniczka wypłaciła środki z polisy. W świetle tych ustaleń nie budzi wątpliwości, że w chwili ustania wspólności ustawowej istniała umowa ubezpieczenia, z której mogła wynikać wierzytelność w stosunku do ubezpieczyciela o spełnienie przez niego świadczenia w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, o którym mowa w art. 805 § 1 k.c. Taka wierzytelność przysługiwałaby jednak osobie uposażonej, która nie jest stroną umowy ubezpieczenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 14 października 2015 r., V CSK 40/15, niepubl.). W związku z rozwiązaniem umowy ubezpieczenia i wypłatą przez ubezpieczyciela określonej kwoty do rąk uczestniczki wszelkie wierzytelności wynikające z tej umowy wygasły w związku ze spełnieniem należnego świadczenia przez ubezpieczyciela jako dłużnika. Jeszcze więc przed dokonaniem podziału majątku stron orzeczeniem sądu wierzytelność nie istniała jakkolwiek wierzytelność z wyżej powołanej umowy ubezpieczenia, skoro umowa ta została rozwiązana, a środki z tej polisy zostały wypłacone uczestniczce. Wierzytelność to wynikające np. z umowy uprawnienie wierzyciela do żądania spełnienia świadczenia przez dłużnika. Ulega ona umorzeniu, gdy dojdzie do spełnienia świadczenia przez dłużnika, zgodnie z treścią zobowiązania. Z powyższego wynika, że wskazana w skardze kasacyjnej sporna wierzytelność nie mogła być ujęta jako

składnik majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki objęty podziałem. Zgodnie bowiem z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, przedmiotem podziału majątku wspólnego są te jego składniki majątkowe, które istniały w chwili ustania wspólności majątkowej i które nadal istnieją, stanowiąc stan czynny masy majątkowej w chwili dokonywania podziału (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 19 maja 1989 r., III CZP 52/89, OSNCP 1990, nr 4-5, poz. 60). Składniki majątku wspólnego, które istniały w chwili ustania wspólności majątkowej, ale już nie wchodzą w skład tej masy w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego przez sąd, mogą być jedynie przedmiotem rozliczeń między małżonkami dokonywanych w związku z podziałem majątku. Nie uwzględnia się przy tym tych składników, które zostały zbyte lub zużyte w sposób prawidłowy (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 2 marca 1972 r., III CZP 100/71, OSNC 1972, nr 7-8, poz. 129). W ustalonym stanie faktycznym przedmiotem rozliczeń w postępowaniu o podział majątku wspólnego mogłaby więc być jedynie kwota otrzymana przez uczestniczkę z tytułu polisy ubezpieczeniowej już po ustaniu wspólności ustawowej przy hipotetycznym założeniu, że w chwili ustania wspólności majątkowej w skład majątku wspólnego wchodziła wierzytelność z tytułu umowy ubezpieczenia. Już z wyżej wskazanych przyczyn nie można uznać skargi kasacyjnej – pomijającej wyżej wymienione aspekty prawne sprawy i ograniczonej do zarzutu naruszenia art. 805 § 1 k.c. – za oczywiście uzasadnionej, bowiem nawet podzielenie zasadności tego zarzutu nie przesądzałoby o zasadności skargi kasacyjnej wobec niepodniesienia w skardze kasacyjnej innych zarzutów, w szczególności zarzutów naruszenia przepisów procesowych określających zakres rozstrzygnięć sądu dokonywanych w sprawie o podział majątku wspólnego oraz przepisów materialnoprawnych określających jakie składniki majątku zalicza się do ustawowego majątku wspólnego. Niezależnie od wyżej wyjaśnionej kwestii wskazany w skardze kasacyjnej przepis ogólny dotyczący umowy ubezpieczenia – art. 805 k.c., nie zawiera szczególnych regulacji dotyczących ubezpieczenia na cudzy rachunek. Nie był to więc przepis prawa materialnego, który samodzielnie bez uwzględnienia innych przepisów szczególnych określających sytuację prawną osoby uposażonej, umożliwiałby dokonanie prawidłowej kontroli stanowiska Sądu drugiej instancji, że wierzytelność z umowy ubezpieczenia nie wchodziła do

majątku wspólnego. Należy też zauważyć, że okoliczność, że uposażonym z umowy ubezpieczenia był syn wnioskodawcy i uczestniczki nie była samodzielną przyczyną pominięcia w podziale przez Sąd drugiej instancji tego składnika majątkowego. Zdaniem tego Sądu z tej przyczyny, że uposażonym z tytułu umowy ubezpieczenia był syn wnioskodawcy i uczestniczki nie traktowali oni tej wierzytelności jako składnika majątku wspólnego, lecz jako własność uposażonego – H. S., a w konsekwencji także dlatego – jak uznał Sąd Okręgowy – należało ją traktować jako jego majątek. Przepis art. 805 k.c. nie określa, do jakiego majątku ubezpieczającego - strony tej umowy pozostającej w związku małżeńskim - należy zaliczyć wierzytelność wynikającą z umowy ubezpieczenia. Nie określa też skuteczności prawnej porozumienia małżonków co do przesunięcia przez małżonków określonej wierzytelności do majątku osoby trzeciej, w tym przypadku majątku syna wnioskodawcy i uczestniczki. Wszystkie te istotne kwestie prawne zostały pominięte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Z wyżej wskazanych przyczyn wnioskodawca nie wykazał, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona także z tej przyczyny, że doszło do naruszenia art. 805 § 1 k.c., co spowodowało wydanie wadliwego orzeczenia zaskarżonego skargą kasacyjną przez nieujęcie w składzie majątku wspólnego wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia, o której mowa wyżej.

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego – na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną – orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. art. 98 § 1¹, 3-4, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 i § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm., obecnie tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

[SOP]

[ms]